

[Ingvard Dahl.]

med, at det også var fagorganisationernes tilsagn. Heroverfor vil jeg gerne gøre den bemærkning, at ved de nu afsluttede overenskomstforhandlinger var der forbund, altså landsorganisationen for fagforeningerne, som havde stillet forslag til fornyelse af overenskomsterne, hvorefter det ved anvendelse af nye materialer, nye konstruktioner, eller hvad der ivoirigt kunne fremkomme af nyt indenfor byggeriet i sin helhed, altså ikke alene boligbyggeriet, men også industribyggeriet, det offentlige byggeri o. s. v., skulle være muligt at tage de fornødne hensyn til udviklingen.

Vi mødte til forhandlingerne med den bestemte forudsætning, at her kunne i hvert fald fagenes repræsentanter mødes, uanset om de var arbejder- eller arbejdsgiverrepræsentanter, men under forhandlingerne erfarede vi, at disse forslag fra fagorganisationernes side om at åbne muligheder for gennem vore overenskomster at tage hensyn til rationaliseringen, til den maskinelle udvikling, ikke blev mødt med forståelse fra de modstående arbejdsgiverorganisationer, idet man ikke fra den side ønskede at indføre bestemmelser af den karakter i de bestående overenskomster. Jeg nævner kun dette for at henlede den højtærede indenrigs- og boligministers opmærksomhed på, at tilsagnet fra fagorganisationernes side har været tilstede før dette forslags fremsættelse her i tinget.

Den højtærede minister henleder derefter opmærksomheden på, at når vi fremsætter forslag om forøget støtte til det sociale byggeri alene, måtte forudsætningen derfor være den, at det var dette byggeri, der var stagneret eller eventuelt var i tilbagegang. Heroverfor vil jeg for det første fremhæve, hvad jeg sagde før, at ministeren allerede havde stillet forslag om forøget støtte til privatbyggeriet. Endvidere vil jeg pege på kommunernes stilling overfor en fortsættelse af det sociale byggeri. Det kan ikke være den højtærede minister ukendt, at der er kommuner, der har indtaget den stilling, at forinden de gik til at yde garanti for deres del af statslånene, ønskede de ikke alene, at udlejningen til liebhaverne af de nye lejligheder skulle være tilendebragt, men også at de ca. 3 pct., som lejerne normalt indbetaler i det sociale byggeri, skulle være indbetalt. Der er altså vist, lad mig sige, en vis tilbageholdenhed fra kommunernes side overfor en fortsættelse af byggeri med statsstøtte, og kommunerne synes her at have strammet betingelserne

udover det, som selv boligselskaberne anser for at være rimeligt.

Udviklingen både for det private og det sociale byggeri, har været den, at byggeomkostningsniveauet er kommet så højt op, at den jævne befolkning ikke kan betale de huslejer, der kræves, altså må der ekstraordinære foranstaltninger til, og den form for støtte til byggeri, vi har foreslået i vort lovforslag, er dels kendt her i landet fra tidligere perioder, dels kendt i vore nabolande. Jeg har den opfattelse, at den har virket så nogenlunde efter hensigterne, og at den har bevirket, at det har været muligt, også for den almindelige del af befolkningen, at sikre sig de fornødne beboelsesrum.

Jeg skal ikke knytte flere bemærkninger hertil. Det er rigtigt, som den højtærede minister gav udtryk for, at det ikke er så længe siden, vi havde lejlighed til at drøfte hele bygge- og boligproblemet her i tinget, og at det ville være rimeligt, om forhandlingerne nu fortsættes i det udvalg, som allerede har til opgave at behandle de lovforslag, der tidligere er fremsat på dette område, og jeg skal derfor ved forhandlingens slutning stille forslag om, at også vore lovforslag henvises til dette udvalg.

Lorentzen: I det sidste par måneder eller tre har folketinget flere gange haft lejlighed til at beskæftige sig med byggestøttelovgivningen, så hvis tinget efterhånden begynder at blive en lille smule træt af de mange forslag, er der ikke stort at sige til det.

Vi begyndte i januar måned med det kommunistiske forslag om slet og ret at yde et statstilskud på 6 000 kr. pr. lejlighed. Det blev efterfulgt af det ministerielle forslag, der blev fremsat den 11. marts, og hvoraf et enkelt kapitel allerede er ophøjet til lov, medens den øvrige del ligger i et udvalg. Nu kommer altså de to socialdemokratiske forslag og indgår i drøftelsen.

Baggrunden for de forskellige forslag er stort set den samme, nemlig frygten for, at det tårnhøje omkostningsniveau for byggeriet, parret med forventningen om et mere eller mindre moderat prisfald, skal afholde eventuelle bygherrer fra at vove sig ud i et omfattende byggeri.

Der er et lille spørgsmål, som det måske er lidt uartigt at stille, men som jeg alligevel gerne vil drage frem, og det er: Hvor stort er egentlig boligbehovet? Jeg har stillet dette spørgsmål før og har også tildels fået svar på det. Vi ved nemlig, at det i et vist omfang skyldes en ændring af boligvanen,